

Kaupunginvaltuusto**Juhlakokous****Pöytäkirja****Aika** 02.10.2023 18:00 - 21:05

Kokous keskeytettiin ruokailutauon ja kaupunginjohtajan viran vaalin ääntenlaskennan ajaksi klo 20.06 - 20.39 sekä toisen kierroksen ääntenlaskennan ajaksi klo 20.48 – 20.56.

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Rostedt Juha	kv:n puheenjohtaja	
	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Hälinen Ville	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kari Mika	valtuutettu	
Karjalainen Pasi	valtuutettu		

Kastehelmi Minerva	valtuutettu
Kiljunen Raimo	valtuutettu
Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu
Laakso Jetta	valtuutettu
Lampinen Minna	valtuutettu
Lientola Elisa	valtuutettu
Lindqvist Marko	valtuutettu
Liukkonen Niko	valtuutettu
Markkanen Marju	valtuutettu
McCarron Francis	valtuutettu
Mäkynen Maria	valtuutettu
Nieminen Erkki	valtuutettu
Nieminen Mira	valtuutettu
Niinistö Sari	valtuutettu
Närhi Anita	valtuutettu
Oksanen Reijo	valtuutettu
Pakkanen Lasse	valtuutettu
Putula Toni	valtuutettu
Puusaari Riina	valtuutettu
Pykäläinen Jari	valtuutettu
Pääatalo Oskari	valtuutettu
Rahkonen Hannu	valtuutettu
Rantanen Ida	valtuutettu
Ratia Jorma	valtuutettu
Ripatti Tapani	valtuutettu
Rissanen Jari	valtuutettu
Ruhberg Jukka	valtuutettu
Ruuska Sinikka	valtuutettu

Saloranta Tuija	valtuutettu	
Seesvaara Eero	valtuutettu	
Skinnari Ville	valtuutettu	
Sorsa Tuomas	valtuutettu	
Talja Martti	valtuutettu	
Tapiola Juha	valtuutettu	
Tuomaila Pasi	valtuutettu	
Tuomi Maarit	valtuutettu	
Vaara Ulla	valtuutettu	
Vahter Merja	valtuutettu	
Wallenius Jani	valtuutettu	
Viinikka Anneli	valtuutettu	
Viljamaa Juha	valtuutettu	
Virta Sanna	valtuutettu	
Salminen Vilma	varavaltuutettu	valtuutettu Eveliina Aaltosen tilalla
Mäkinen Mika	kaupunginjohtaja	
Alm Sari	konsernipalvelujohtaja	
Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
Virkkunen Pekka	lakiasiaintohtaja	
Naasko Oili-Mirjam	viestintäpäällikkö	
Parviainen Mona	nuorisovaltuuston edustaja	
Honkanen Sari	projektipäällikkö	puheenvuoro kaupungintalosta ja sen peruskorjauksesta klo 18.07-18.13

Kovero Anniina

hallintojohtaja,
pöytäkirjanpitäjä

Nimi

Tehtävä

Lisätieto

Poissa

Aaltonen Eveliina

valtuutettu

Hämäläinen Veera

viestintäjohtaja

Kaupunginvaltuuston puolesta

Juha Rostedt

Anniina Kovero

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Tuija Saloranta

Eero Seesvaara

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 11.10.2023

Anniina Kovero

hallintojohtaja

§	Otsikko	Sivu
§ 85	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
§ 86	Pöytäkirjan tarkastajat	7
§ 87	Kaupunginvaltuutettu Tuija Salorannan ilmoitus yhden hengen Liikutamme- valtuustoryhmän muodostamisesta	8
§ 88	Keskustan turvallisuussuunnitelma	11
§ 89	Eron myöntäminen Mervi Kainolle kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen	15
§ 90	Eron myöntäminen Mervi Kainolle Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	21
§ 91	Talousarviomuutoksia vuoden 2023 talousarvioon	25
§ 92	Omistajapoliittinen linjaus Provincia Oy:n osakeomistuksesta	43
§ 93	Valtuustoseminaarin 19.-20.10.2023 kustannusten hyväksyminen	51
§ 94	Lahden kaupunkiseutusuunnitelman hyväksyminen	54
§ 95	Valtuustoaloite: Pienydinvoiman hyödyntämisen mahdollisuuksien selvittäminen Lahdessa	60
§ 96	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki selvittää Renkomäen Aikamatkan alueelle rakennettavan aurinkosähköpuiston rakentamisen mahdollisuudet nopeutetussa aikataulussa	64
§ 97	Työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma ja työllisyysviranomaisten välinen aiesopimus	69
§ 98	Kaupunginjohtajan viran täyttäminen	75
§ 99	Kokouksessa jätetetyt valtuustoaloitteet	82
§ 100	Ylimääräinen asia: Juhlapäätös Mariankadun puiston nimeäminen Eliel Saarisen puistoksi	84

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 85

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Tämän kokouksen kokouskutsut oli julkaistu Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa 21.9. ja 27.9.2023. Kokouskutsut oli mainittuina päivinä toimitettu valtuutetuille ja kaupunginhallituksen jäsenille sekä kaupunginjohtajalle, kaupunginjohtajan varamiehelle, lakiasiainjohtajalle, palvelualuejohtajille ja nuorisovaltuuston edustajalle. Kun lisäksi nimenhuudossa todettiin saapuvilla olevan 59 valtuutettua, kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Ylimääräinen asia ja käsittelyjärjestyksen muuttaminen

Kaupunginvaltuusto päätti ottaa asian "100 § Ylimääräinen asia: Juhlapäätös Mariankadun puiston nimeäminen Eliel Saarisen puistoksi" käsiteltäväkseen vaikkei sitä ollut kokouskutsussa mainittu ja käsitteli sen kokouksen ensimmäisenä asiana.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

nro 7

§ 86

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Tuija Saloranta ja Eero Seesvaara.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 87

Kaupunginvaltuutettu Tuija Salorannan ilmoitus yhden hengen Liikutamme-
valtuustoryhmän muodostamisesta

5138/00.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.09.2023

§ 291

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Valtuutettu Tuija Saloranta 30.8.2023:

"Olen valtuutettuna kuulunut Liike Nyt Rp:n. En kuulu enää. Olen perustanut uuden valtuustoryhmän, niin aluevaltuuston kuin Lahden kaupunginvaltuuston puolella. Ryhmäni nimi on molemmissa 'Liikutamme'."

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 2 §:

"Valtuutetut voivat valtuustotyöskentelyä varten muodostaa valtuustoryhmiä. Myös varajäsen voi kuulua valtuustoryhmään.

Valtuustoryhmän muodostamisesta, nimestä, puheenjohtajasta ja muista henkilöistä, joilla on oikeus edustaa valtuustoryhmää, on annettava valtuustolle kirjallinen ilmoitus, joka on kaikkien ryhmään liittyvien valtuutettujen allekirjoitettava. Valtuustoryhmän nimen tulee erottua muiden valtuustoryhmien nimistä niin, etteivät ne ole sekoitettavissa toisiinsa.

Valtuustoryhmänä pidetään myös yhtä valtuutettua, jos hän on tehnyt 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen."

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: luettelot

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 88

Keskustan turvallisuussuunnitelma

2770/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Turvallisuuskoordinaattori Eero Tuomainen p. 044 483 1623

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 04.09.2023

§ 290

Päätös

Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän.

Muutettu päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän.

Lisäksi kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen: "Kaupunginvaltuusto merkitsee keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän tiedokseen."

Käsittely

Esittelijä muutti päätösehdotusta kuulumaan seuraavasti:

"Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän.

Lisäksi kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen: 'Kaupunginvaltuusto merkitsee keskustan turvallisuussuunnitelman ja sen tiivistelmän tiedokseen.'"

Perusteluosa

Lahden keskustan turvallisuussuunnitelma on toteutettu laaja-alaisesti yhteistyössä eri viranomaisten, järjestöjen, yrittäjien ja Keski-Lahden asukasyhdistyksen kanssa.

Turvallisuussuunnitelman avulla pyritään kehittämään ja toteuttamaan konkreettisia toimenpiteitä, joilla alueen turvallisuutta voidaan kehittää.

Turvallisuussuunnittelu on paikallista turvallisuustoimintaa, jonka tavoitteena on yhteistyössä eri toimijoiden kanssa parantaa alueen asukkaiden ja muiden sidosryhmien turvallisuutta, sekä edistää paikallisen turvallisuuden tunteen kehittymistä hyvään suuntaan. Lahden keskustan turvallisuussuunnitelmassa keskustan alueen turvallisuutta on tarkasteltu

12 eri turvallisuusteeman kautta, joihin on mietitty vaikuttavia keinoja ja toimenpiteitä eri toimijoiden kanssa. Turvallisuusteemoja on turvallisuussuunnitelmassa käsitelty perehtymällä asiantuntijoiden lausuntoihin, aiheista julkaistuihin tuoreimpiin tutkimuksiin, sekä kansallisiin että paikallisiin suunnitelmiin ja hankkeisiin turvallisuussuunnitelman aiheisiin liittyen.

Turvallisuussuunnitelmassa on painotettu toimijuutta ja toimenpiteitä, jotka tähtäävät turvallisuustilanteen parantamiseen ja edistämiseen. Suunnitelmaan on kerätty toimia, joita suunnitelman eri osallistajat tekevät keskustan turvallisuuden eteen. Toimenpiteet muodostavat yhteensä 12 toimenpideosiota tunnistettuihin erilaisiin paikallisiin turvallisuushaasteisiin ja ne sisältävät yhteensä 39 tarkemmin yksilöityä alueen turvallisuutta edistävää toimenpidettä, jotka on esitelty tarkemmin turvallisuussuunnitelman liitteessä 1. Suunnitelman liitteen 2. taulukossa esitellään, kuinka turvallisuussuunnitelmassa käsiteltyjä erilaisia turvallisuushaasteita ratkaistaan erilaisin toimenpitein ja kuinka näiden toimenpiteiden vaikuttavuutta seurataan.

Turvallisuussuunnitelmaa laadittaessa on alueen eri sidosryhmiä ja toimijoita saatu aktivoitua yhteiseen vuoropuheluun keskustan turvallisuuden kehittämisestä, keskustan alueen turvallisuutta edistäviä hankkeita ja toimenpiteitä on käynnistetty, asukkaiden kokemaa turvallisuuden tunnetta on saatu kartoitettua kyselyiden ja tutkimusten avulla. Saatuja vastauksia on viestitty eteenpäin eri sidosryhmille, kuten poliisi ja liikenteensuunnittelusta vastaavat tahot.

Suunnitelmaa laadittaessa on perehdytty eri tahojen Lahden keskustan turvallisuutta edistävään toimintaan ja toimenpiteisiin, samoin kuin eri sidosryhmien edustajien kokemiin paikallisen turvallisuuden haasteisiin.

Turvallisuussuunnitelmassa avataan laaja-alaisesti erilaisia turvallisuuteen vaikuttavia ilmiöitä ja esitellään eri tahojen vastualueita turvallisuuteen liittyen.

Keskustan turvallisuussuunnitelmassa on kattavasti koottu yhteen eri toimijoiden käynnissä olevia ja tulevia Lahden keskustan turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä ja hankkeita. Turvallisuuksuunnitelmassa esitellään myös erilaisia keinoja kehittää ja edistää paikallista turvallisuutta. Yhteistyö ja eri toimijoiden välinen vuoropuhelu tarjoaa myös mahdollisuuden jakaa tietoa ja oppia toisilta, tukien samalla yhteisiä tavoitteita paikallisen turvallisuuden kehittämisessä. Aktiivisilla turvallisuutta edistäville toimenpiteillä voidaan myös vaikuttaa paikallisen turvallisuuden tunteen kehittymiseen parempaan suuntaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: tiedoksi valmistelijat

Liitteet

- 1 Keskustan turvallisuussuunnitelma 2023
- 2 Keskustan turvallisuussuunnitelma 2023 tiivistelmä

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 89

Eron myöntäminen Mervi Kainolle kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja uuden varajäsenen valitseminen

5001/00.00.01.06/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti myöntää Mervi Kainolle eron kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uudeksi varajäseneksi Marjut Hakalan.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää Mervi Kainolle eron kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 18.09.2023

§ 300

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto myöntää Mervi Kainolle eron kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee lautakunnan jäljellä olevaksi toimikaudeksi uuden varajäsenen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti."

Perusteluosa

Eron myöntäminen

Kaupunkiympäristölautakunnan varajäsen Mervi Kaino on 6.9.2023 esittänyt eropyynnön kaupunkiympäristölautakunnan varajäsenyydestä henkilökohtaisiin syihin vedoten.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Hallintosäännön kaupunkiympäristön palvelualueita koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuusto valitsee kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet toimikauttaan

vastaavaksi ajaksi sekä nimeää jäseniksi valituista puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa samaksi ajaksi.

Uuden jäsenen valinta

Kelpoisuusehdot lautakuntaan määräytyvät kuntalain (410/2015) 71 §:n (yleinen vaalikelpoisuus) ja 74 §:n (vaalikelpoisuus lautakuntaan) mukaan.

Kuntalain 71 §:

”Vaalikelpoinen kunnan luottamustoimeen on henkilö:

- 1) jonka kotikunta kyseinen kunta on;
- 2) jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa sinä vuonna, jona valtuudet valitaan tai vaali muuhun luottamustoimeen toimitetaan; ja
- 3) jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi.”

Kuntalain 74 § 1 mom.:

”Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos

kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.”

Tasa-arvolain asettamat vaatimukset

Uuden jäsenen valinnassa tulee huomioida tasa-arvolain (609/1986) 4 a §:n 1 momentti, jonka mukaan kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Kaupunkiympäristölautakunnan kokoonpano on seuraava:

puheenjohtaja: Francis McCarron (kok.)

varajäsen: Jari Vaalajoki (kok.)

I varapuheenjohtaja: Anita Närhi (Pro Lahti)

varajäsen: Nina Kallijärvi (Pro Lahti)

II varapuheenjohtaja: Tuomas Sorsa (ps.)

varajäsen: Juha Viitanen (ps.)

jäsen: Anneli Viinikka (sd.)

varajäsen: Mervi Kaino (sd.)

jäsen: Tomi Sairomaa (sd.)

varajäsen: Olli Kautonen (sd.)

jäsen: Ville Nikkilä (sd.)

varajäsen: Rauno Grönroos (sd.)

jäsen: Ida Rantanen (kok.)

varajäsen: Susanna Norja (kok.)

jäsen: Maarit Tuomi (ps.)

varajäsen: Päivi Granlund (ps.)

jäsen: Mikko Lindroos (Pro Lahti)

varajäsen: Janne Storlöpare (Pro Lahti)

jäsen: Minerva Kastehelmi (vihr.)

varajäsen: Kirsi Vahtera (vihr.)

Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava erikseen sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Prosenttiosuutta laskettaessa perustana on puheenjohtajan varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten yhteismäärä. Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenten ja varajäsenten määrien ollessa kymmenen, on naisia/miehiä oltava vähintään neljä.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Mervi Kaino, valittu, kaupunkiympäristölautakunta, luettelot

Liitteet

- 3 Mervi Kainon eroilmoitus 6.9.2023, kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 90

Eron myöntäminen Mervi Kainolle Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen

6640/00.00.01.10/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti myöntää Mervi Kainolle eron Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja valitsi kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi Hämeen poliisin neuvottelukuntaan uudeksi jäseneksi Sara Etolan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto myöntää Mervi Kainolle eron Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja valitsee kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi Hämeen poliisin neuvottelukuntaan uuden jäsenen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 18.09.2023

§ 301

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto myöntää Mervi Kainolle eron Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä ja valitsee kaupunginvaltuuston jäljellä olevaksi toimikaudeksi Hämeen poliisin neuvottelukuntaan uuden jäsenen.”

Perusteluosa

Mervi Kaino on 6.9.2023 pyytänyt eroa Hämeen poliisin neuvottelukunnan jäsenen tehtävästä henkilökohtaisista syistä.

Kaupunginvaltuusto valitsi 11.10.2021 § 120 Hämeen poliisin neuvottelukuntaan toimikauttaan vastaavaksi ajaksi seuraavat neljä jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä:

Jäsen: Mervi Kaino

Varajäsen: Jammie Rautio

Jäsen: Inga-Maija Hyppölä

Varajäsen: Riitta-Raakel Alatalo

Jäsen: Jani Wallenius

Varajäsen: Anne Mikkanen

Jäsen: Arja-Leena Lammi

Varajäsen: Paavo Rautkoski

Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 11 §:n mukaan poliisilaitosten yhteydessä toimii poliisin neuvottelukunta. Asetuksen 13 §:n mukaan poliisihallitus vahvistaa poliisin neuvottelukunnan jäsenten määrän. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginvaltuusto valitsee neuvottelukunnan jäsenet toimikaudekseen. Lisäksi neuvottelukuntaan kuuluu poliisilaitoksen päällikkö.

Neuvottelukuntien jäseniä ja varajäseniä valittaessa on huomioitava naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4a §:n 1 ja 2 momentin säännökset.

Poliisin neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) seurata poliisin toimintaan vaikuttavan ympäristön kehitystä sekä poliisin toimintaa;
- 2) tehdä aloitteita poliisin toiminnan kehittämiseksi;
- 3) antaa lausuntoja poliisia koskevista asioista sekä
- 4) käsitellä ne muut asiat, jotka sen käsiteltäviksi toimitetaan.

Neuvottelukunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Poliisin henkilöstöön kuuluva ei kuitenkaan voi toimia puheenjohtajana eikä varapuheenjohtajana.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Mervi Kaino, valittu, Hämeen poliisilaitos, luettelot

Liitteet

4 Mervi Kainon eropyyntö 6.9.2023, Hämeen poliisin neuvottelukunta

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 91

Talousarviomuutoksia vuoden 2023 talousarvioon

99/02.00.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky p. 050 383 6502

Laskentapäällikkö Kati Helin p. 044 716 1059

Controller Katja Markkola p. 050 383 6456

Controller Maija Laine p. 044 716 1433

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot, yli-/alijäämä (ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita) sekä verot ja valtionosuudet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.10.2023 alkaen seuraavat:

Käyttötalousosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelut-vastualueen menoja 2,86 milj. euroa perustuen järjestelyvaraerävarauksen purkamiseen sekä velvoiteautopaikkoihin varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin.

Menojen vähennyksessä on huomioitu myös Lahden Terveystalo Oy:n vastikemaksujen poistuminen sekä ICT-menojen alittuminen.

Vähennetään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, elinvoimapalvelut menoja 1,20 milj. euroa strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan osalta.

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, työllisyyspalvelut menoja 2,00 milj. euroa perustuen vaikeutuneisiin työllistämistoimiin ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteeseen.

Vähennetään käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloja 2,00 milj. euroa. Työterveys Wellamon omistajien yhteisesti kilpailuttamaan työterveyspalvelujen hankintaan ja yhtiön osakekannan myyntiin ei saatu yhtään tarjousta määräaikaan mennessä ja hankinta keskeytettiin. Lahden kaupunki on käynnistänyt uuden kilpailutuksen valmistelun, johon ei liity yhtiön osakekannan kilpailutusta.

Lisätään Lahden Tilakeskus -taseyksikön tuloja 8,23 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Vähennetään menoja 4,61 milj. euroa perustuen Jalmarin myynnistä johtuvien poistojen, rahoituskulujen sekä ylläpidon kustannusten pienenemiseen. Muutokset päivitetään myös tilakeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmiin.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta 12,9 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- konsernipalvelut-vastuualue määräraha 43 651 300 euroa

- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate -10 413 300 euroa
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate -26 744 200 euroa
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloarvio 3 120 000 euroa (ei kaupunginvaltuuston nähden sitova)
- Lahden Tilakeskus -taseyksikkö, tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita -2 387 600 euroa

Sivistyksen palvelualue

Lisätään sivistyksen palvelualueen menoja yhteensä 4,06 milj. euroa, perustuen keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä).

Vähennetään sivistyksen palvelualueen tuloja yhteensä 0,85 milj. euroa, perustuen lasten ja nuorten kasvu vastuualueen tulojen vähennykseen 1,00 milj. euroa 1.3.2023 voimaantulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Lisäksi lisätään Lahden kaupunginorkesterin tuloja 0,06 milj. euroa ja Lahden kaupunginteatterin tuloja 0,09 milj. euroa perustuen palkkaratkaisusta johtuvaan kaupungin sisäisen avustuksen lisäämiseen.

Sivistyksen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 4,91 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- Palvelualueen yhteiskustannukset -vastuualue toimintakate -1 011 200 euroa
- Lasten ja nuorten kasvun vastuualue tuloarvio 8 052 300 euroa

- Lasten ja nuorten kasvun vastuualue määräraha 208 922 800 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen määräraha 19 817 800 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, Wellamo-opisto toimintakate
-2 974 700 euroa
- Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus määräraha 9 225 000 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri määräraha 32 747 800 euroa
- Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo toimintakate -6 464 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkiympäristön palvelualueen tuloja 0,80 milj. euroa ja vähennetään menoja 0,69 milj. euroa johtuen keväällä 2023 täsmentyneiden palkkatkaisu- ja kunnossapidon kustannusten ylityksestä ja Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta yhteensä 1,49 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastuualueet yhteensä tuloarvio 25 983 100 euroa
- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastuualueet yhteensä määräraha 37 507 500 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään kunnan verotuloarvioon 9,99 milj. euroa, yhteisöverotuloarvioon 2,30 milj. euroa ja kiinteistötuloarvioon 1,15 milj. euroa perustuen myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarvio paranee 13,45 milj. euroa. Muutoksen jälkeen verotuloarvio on 299 700 000 euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioihin 2,93 milj. euroa perustuen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksiin. Muutoksen jälkeen valtionosuusarvio on 90 305 600 euroa.

Investointiosan muutosesitykset

Lisätään talonrakennusinvestointien tuloja 25,14 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 36 914 000 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien tuloja 0,51 milj. euroa perustuen valtion myöntämään tukeen Mytjäisten alikulkuhankkeelle. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 1 710 700 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien menoja 9,68 milj. euroa perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin, Lahden eteläisen kehätien vuosirahoituksen tarkentumiseen, Pippo-Kujalan tontin esirakentamisen kustannuksiin ja yleisten alueiden valaistusverkon ostamiseen.

Lisätään irtaimen omaisuuden investointien menoja 0,53 milj. euroa perustuen kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamiseen.

Vähennetään arvopaperien ja osuuksien investointien tuloja 2,00 milj.

euroa perustuen työterveys Wellamon osakkeiden myyntiodotuksen peruuntumiseen. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 0,00 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- irtaimen omaisuuden investointimenot 7 975 000 euroa
- julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 45 693 300 euroa

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 310

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä perusteluosassa esitetyt konsernipalvelujen nimike- sekä hyväksymisoikeusmuutokset.

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto päättää, että Lahden kaupungin vuoden 2023 talousarvion sitovat määrärahat, tuloarviot, yli-/alijäämä (ilman

käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita) sekä verot ja valtionosuudet ovat esitettyjen muutosten jälkeen 1.10.2023 alkaen seuraavat:

Käyttötalousoosan muutosesitykset:

Konsernihallinnon palvelualue

Vähennetään konsernipalvelut-vastuualueen menoja 2,86 milj. euroa perustuen järjestelyvaraerävarauksen purkamiseen sekä velvoiteautopaikkoihin varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin. Menojen vähennyksessä on huomioitu myös Lahden Terveystalo Oy:n vastikemaksujen poistuminen sekä ICT-menojen alittuminen.

Vähennetään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, elinvoimapalvelut menoja 1,20 milj. euroa strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan osalta.

Lisätään elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen, työllisyyspalvelut menoja 2,00 milj. euroa perustuen vaikeutuneisiin työllistämistöimiin ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteeseen.

Vähennetään käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloja 2,00 milj. euroa. Työterveys Wellamon omistajien yhteisesti kilpailuttamaan työterveyspalvelujen hankintaan ja yhtiön osakekannan myyntiin ei saatu yhtään tarjousta määräaikaan mennessä ja hankinta keskeytettiin. Lahden kaupunki on käynnistänyt uuden kilpailutuksen valmistelun, johon ei liity yhtiön osakekannan kilpailutusta.

Lisätään Lahden Tilakeskus -taseyksikön tuloja 8,23 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Vähennetään menoja 4,61 milj. euroa perustuen Jalmarin myynnistä johtuvien poistojen, rahoituskulujen sekä ylläpidon kustannusten pienenemiseen. Muutokset päivitetään myös tilakeskuksen tulos- ja rahoituslaskelmiin.

Konsernihallinnon palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta 12,9 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- konsernipalvelut-vastuualue määräraha 43 651 300 euroa
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, elinvoimapalvelut toimintakate -10 413 300 euroa
- elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualue, työllisyyspalvelut toimintakate -26 744 200 euroa
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot tuloarvio 3 120 000 euroa (ei kaupunginvaltuuston nähden sitova)
- Lahden Tilakeskus -taseyksikkö, tilikauden yli-/alijäämä ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita -2 387 600 euroa

Sivistyksen palvelualue

Lisätään sivistyksen palvelualueen menoja yhteensä 4,06 milj. euroa, perustuen keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkatarkistuksiin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä).

Vähennetään sivistyksen palvelualueen tuloja yhteensä 0,85 milj. euroa, perustuen lasten ja nuorten kasvu vastualueen tulojen vähennykseen 1,00 milj. euroa 1.3.2023 voimaantulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Lisäksi lisätään Lahden kaupunginorkesterin tuloja 0,06

milj. euroa ja Lahden kaupunginteatterin tuloja 0,09 milj. euroa perustuen palkkaratkaisusta johtuvaan kaupungin sisäisen avustuksen lisäämiseen.

Sivistyksen palvelualueen nettomuutokset heikentävät tulosta yhteensä 4,91 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

-Palvelualueen yhteiskustannukset -vastuualue toimintakate -1 011 200 euroa

-Lasten ja nuorten kasvun vastuualue tuloarvio 8 052 300 euroa

-Lasten ja nuorten kasvun vastuualue määräraha 208 922 800 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osaaminen määräraha 19 817 800 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, Wellamo-opisto toimintakate
-2 974 700 euroa

-Osallisuuden ja tiedon vastuualue, osallisuus määräraha 9 225 000 euroa

-Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, liikunta ja kulttuuri määräraha
32 747 800 euroa

-Liikunnan ja kulttuurin vastuualue, kaupunginmuseo toimintakate
-6 464 300 euroa

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätään kaupunkiympäristön palvelualueen tuloja 0,80 milj. euroa ja vähennetään menoja 0,69 milj. euroa johtuen keväällä 2023 täsmentyneiden palkkaratkaisujen vaikutuksesta, kunnossapidon kustannusten ylityksestä ja Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin.

Kaupunkiympäristön palvelualueen nettomuutokset parantavat tulosta

yhteensä 1,49 milj. euroa.

Sitovuustasot muutoksen jälkeen:

- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastualueet yhteensä tuloarvio 25 983 100 euroa
- kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta -vastualueet yhteensä määräraha 37 507 500 euroa

Tuloslaskelmaosan muutosesitys:

Lisätään kunnan verotuloarvioon 9,99 milj. euroa, yhteisöverotuloarvioon 2,30 milj. euroa ja kiinteistötuloveroarvioon 1,15 milj. euroa perustuen myönteisempään verotulokehitykseen. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarvio paranee 13,45 milj. euroa. Muutoksen jälkeen verotuloarvio on 299 700 000 euroa.

Lisätään valtionosuustuloarvioihin 2,93 milj. euroa perustuen valtiovarainministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksiin. Muutoksen jälkeen valtionosuusarvio on 90 305 600 euroa.

Investointiosan muutosesitykset

Lisätään talonrakennusinvestointien tuloja 25,14 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 36 914 000 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien tuloja 0,51 milj. euroa perustuen valtion myöntämään tukeen Mytjäisten alikulkuhankkeelle. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 1 710 700 euroa.

Lisätään julkisen käyttöomaisuuden investointien menoja 9,68 milj. euroa perustuen Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämiseen investointeihin, Lahden eteläisen kehätien vuosirahoituksen tarkentumiseen, Pippo-Kujalan tontin esirakentamisen kustannuksiin ja yleisten alueiden valaistusverkon ostamiseen.

Lisätään irtaimen omaisuuden investointien menoja 0,53 milj. euroa perustuen kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamiseen.

Vähennetään arvopaperien ja osuuksien investointien tuloja 2,00 milj. euroa perustuen työterveys Wellamon osakkeiden myyntiodotuksen peruuntumiseen. Muutoksen jälkeen tuloarvio on 0,00 milj. euroa.

Sitovuustasot muutosten jälkeen:

- irtaimen omaisuuden investointimenot 7 975 000 euroa
- julkisen käyttöomaisuuden investointimenot 45 693 300 euroa

Samalla kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Vuoden 2023 talousarvioon esitetään tehtäväksi muutoksia, joihin liittyen on tehty päätöksiä talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Palkkamäärärahojen lisäysetsitykset perustuvat keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätökset kaupunginvaltuuston 28.11.2022 § 127 päättämän talousarvion jälkeen. Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksista on päätetty kesäkuussa 2022 ja ne ovat voimassa 30.4.2025 asti. Sopimukset sisälsivät päätöksiä, joiden

mukaan osa korotuksista täsmentyi vasta vuonna 2023 verrokkialojen sopimus päätösten mukaisesti (ns. perälauta). Lisäksi sopimukset sisälsivät päätöksen paikallisesti päätettävistä järjestelyeristä. Talousarvion valmistelussa varauduttiin vuonna 2023 tiedossa oleviin tuleviin palkkaratkaisuihin ja varattiin niitä varten kaupunkitasoinen määräraha konsernipalveluille. Talousarvion muutoksessa esitetään niiden kohdentamista toteutuman mukaan palvelualueille.

Esitetyt käyttötalouden muutokset lisäävät toimintatuloja 6,17 milj. euroa ja vähentävät toimintamenoja 0,61 milj. euroa. Muutokset parantavat toimintakatetta 6,78 milj. euroa. Esitetyt muutokset lisäävät verorahoituksen arviota 16,38 milj. euroa ja parantavat vuosikatetta 23,16 milj. euroa. Esitetyt muutokset vähentävät poistotason arviota 1,69 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos paranee 24,85 milj. euroa.

Käyttötalousosa

Konsernihallinnon palvelualue

Konsernipalvelut: Järjestelyvaraerävarauksen purkaminen

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 1,54 milj. euroa.

Talousarvion valmistelussa varauduttiin vuonna 2023 tuleviin palkkaratkaisuihin ja varattiin niitä varten kaupunkitasoinen määräraha konsernipalveluille. Talousarvion muutoksessa esitetään niiden kohdentamista toteutuman mukaan palvelualueille.

Konsernipalvelut: Kaupungintalon velvoiteautopaikat investoinneiksi

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 0,53 milj. euroa.

Kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varattiin määräraha käyttötalouteen konsernipalvelut-vastuualueelle. Velvoitemaksut tulee kuitenkin kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon

136 velvoitemaksujen käsittelystä kunnan kirjanpidossa mukaan kirjata pitkävaikutteisiin menoihin. Määrärahaa esitetään siirrettäväksi investointeihin.

Konsernipalvelut: Lahden Terveystalon vastikkeet ja ICT-menot

Esitetään vähennettävän konsernipalvelujen menoja 0,80 milj. euroa. Vuoden 2023 talousarviossa varauduttiin Lahden Terveystalon vastikkeiden maksamiseen 0,44 milj. eurolla, mutta ne eivät toteudu. ICT-menoja jää laaditun ennusteen mukaan toteutumatta 0,36 milj. euroa. Toiminnan säästöillä voidaan kattaa elinvoima- ja työllisyyspalvelut -vastuualueen menojen lisäystä.

Elinvoimapalvelut: Strategiset kehittämishankkeet ja projektitoiminta

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 11.9.2023 § 68 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että elinvoimapalvelujen menoja vähennetään 1,20 milj. euroa strategisten kehittämishankkeiden ja projektitoiminnan vuoksi.

Työllisyyspalvelut: Työmarkkinatuen kuntaosuus ja toiminnan säästöt

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti 11.9.2023 § 68 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että työllisyyspalvelujen menoja lisätään 2,00 milj. euroa vaikeutuneiden työllistämistoimien ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuennusteen vuoksi.

Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot: Työterveyshuollon kilpailutus

Esitetään vähennettävän tuloja 2,00 milj. euroa. Työterveys Wellamon omistajien yhteisesti kilpailuttamaan työterveyspalvelujen hankintaan ja yhtiön osakekannan myyntiin ei saatu yhtään tarjousta määräaikaan mennessä ja hankinta keskeytettiin. Lahden kaupunki on käynnistänyt

uuden kilpailutuksen valmistelun, johon ei liity yhtiön osakekannan kilpailutusta. Muutos vaikuttaa myös arvopaperien ja osuuksien investointien tuloarvioon.

Lahden Tilakeskus, myyntituotot ja toiminnan säästöt

Konserni- ja tilajaosto päätti 11.9.2023 § 80 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lahden Tilakeskuksen tuloja lisätään 8,23 milj. euroa ja menoja vähennetään 4,61 milj. euroa kuntoutussairaala Jalmarin myynnin sekä poistojen, rahoituskulujen sekä ylläpidon vähenemisen vuoksi.

Sivistyksen palvelualue

Sivistyslautakunta päätti 12.9.2023 § 77 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että sivistyslautakunnan alaisten yksiköiden menoja lisätään yhteensä 3,57 milj. euroa ja tuloja vähennetään 1,0 milj. euroa. Menojen lisäys perustuu keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätöksen kaupunginvaltuuston 28.11.2022 §127 päättämän talousarvion jälkeen. Tuloarvion vähennys johtuu varhaiskasvatuksen 1.3.2023 voimaan tulleen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksesta.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunta päätti 13.9.2023 § 70 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että hyvinvoinnin ja vapaa-ajan lautakunnan alaisten yksiköiden menoja lisätään yhteensä 0,35 milj. euroa. Menojen lisäys perustuu keväällä 2023 täsmentyneisiin kunta-alan työehtosopimusten palkkaratkaisuihin (yleiskorotus, paikallinen järjestelyerä, kertaerä), joista on tullut päätöksen kaupunginvaltuuston 28.11.2022 §127 päättämän talousarvion jälkeen.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.9.2023 § 81 esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennus- ja ympäristövalvonta vastuualueet yhteensä sitovuuden tuloja lisätään 0,80 milj. euroa ja menoja vähennetään 0,69 milj. euroa johtuen keväällä 2023 täsmentyneiden palkkaratkaisujen vaikutuksesta, kunnossapidon kustannuksien ylityksestä ja Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin.

Tuloslaskelmaosa

Verotulot

Vuoden 2023 verotulot ovat kehittyneet ennakoitua paremmin. Kunnallisveroennusteeseen vaikuttaa merkittävimmin palkkasumman kehitys ja ennustettu positiivinen verovuoden 2022 valmistumisen oikaisu marraskuussa. Kunnallisveron ja yhteisöveron ennusteet perustuvat Kuntaliiton viimeisimpään ennusteeseen, jossa on huomioitu valtionvarainministeriön kesällä julkaistu taloudellisen katsauksen verotuloarvio, sekä kertyneisiin tilityksiin. Kiinteistöverotuloennusteeseen on vaikuttanut rakennuskustannusindeksin nousu, minkä myötä rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet. Kaupunginvaltuusto päätti 12.6.2023 § 60 verotuloarvioiden maltillisesta korottamisesta. Uusien ennusteiden ja tilitysten perusteella lisätään kunnallisverotuloarviota (kunnan tuloveroarviota) 9,99 milj. euroa, yhteisöverotuloarviota 2,30 milj. euroa ja kiinteistöverotuloarviota 1,15 milj., kokonaisvaikutus 13,45 milj. euroa.

Valtionosuudet

Kaupunginhallitus päätti 6.3.2023 § 74 hakea oikaisua opetus- ja

kulttuuriministeriön (OKM) valtionosuuspäätökseen vuodelle 2023. OKM on päättänyt 27.7.2023 uudelleen Lahden kaupungin vuoden 2023 valtionosuuksista ja päätös korvaa kokonaan aiemmin 30.12.2022 tehdyn päätöksen. Oikaistaan OKM:n valtionosuusarvio vastaamaan OKM:n päätöstä, jonka tulosvaikutus Lahden kaupungille on 0,32 milj. euroa. Samalla oikaistaan valtionosuustuloarviot vastaamaan valtiovarainministeriön 29.12.2022 tekemää valtionosuuspäätöstä, tulosvaikutus 2,61 milj. euroa. Kokonaisvaikutus tulokseen 2,93 milj. euroa.

Investointiosa

Talonrakennus

Esitetään lisättäväksi talonrakennusinvestointien tuloja 25,14 milj. euroa perustuen kuntoutussairaala Jalmarin myyntiin.

Julkinen käyttöomaisuus

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 13.9.2023 § 81 esittää, että julkisen käyttöomaisuuden investointituloja lisätään 0,51 milj. euroa ja investointimenoja 9,68 milj. euroa johtuen valtion tuesta Mytäjäisten alikulkuhankkeelle, Ranta-Kartanon velvoiteautopaikkojen ostamiseen varatun määrärahan siirtämisestä investointeihin, Lahden eteläisen kehätien vuosirahoituksen tarkentumisesta, Pippo-Kujalan tontin esirakentamisen kustannuksista ja yleisten alueiden valaistusverkon ostamisesta.

Irtain omaisuus

Esitetään lisättäväksi irtaimen omaisuuden menoja 0,53 milj. euroa perustuen kaupungintalon velvoiteautopaikkojen ostamisen.

Autopaikkojen ostamiseen varattiin määrärahaa käyttötalouteen, mutta ne tulee kirjata kirjanpidossa investointeihin pitkävaikutteisiksi menoiksi. Investointi kohdistuu konsernihallinnon palvelualueelle, minkä vuoksi se

tulee kohdistaa irtaimen omaisuuteen eikä julkiseen käyttöomaisuuteen, jonka käytöstä päättää kaupunkiympäristölautakunta.

Arvopaperit ja osuudet

Esitetään vähennettäväksi arvopaperien ja osuuksien investointien tuloja 2,00 milj. euroa perustuen työterveys Wellamon osakkeiden myyntiodotuksen peruuntumiseen.

Sitovuustasojen muutokset on esitetty liitteessä 1 ja päivitetty tulos- ja rahoituslaskelma liitteessä 2.

Konsernihallinnon palvelualueen käyttösuunnitelman muutos

Konsernipalvelujohtaja on päätöksellään 3.4.2023 § 5 muuttanut kaupunginsihteerin nimikkeeksi hallintojohtajan ja kaupunginlakimiehen nimikkeeksi lakiasiaintohtajan. Tehtävien nimikemuutos päivitetään käyttösuunnitelmaan niille tulosityksiköille ja kustannuspaikoille, joissa em. tehtäville on määrätty hyväksymis- tai varahyväksymisoikeuksia. Tehtävien nimikemuutokset eivät vaikuta aiemmin päätettyihin hyväksymisoikeuksiin.

Sisäinen tarkastus on ulkoistettu ja kustannuspaikan hyväksymisoikeudet on siksi päivitettävä vastaamaan tilannetta. Tulosityksikön 10101001 Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus kustannuspaikan 101010018 Sisäinen tarkastus hyväksyjäksi muutetaan kaupunginjohtaja ja varahyväksyjäksi konsernipalvelujohtaja. Samalla hyväksymisoikeuksista poistetaan tarpeettomana kohta konsernitarkastajan henkilökohtaisista laskuista.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: Kv talousarviomuutosten osalta;

ote: konsernipalvelut/talousoalvelut, TALVEA Julkishallinnon Palvelut

Oy/Jukka Vuorio

Kv: ote konsernihallinnon palvelualue, sivistyksen palvelualue,

kaupunkiympäristön palvelualue, TALVEA Julkishallinnon Palvelut

Oy/Jukka Vuorio, talousoalvelu

Liitteet

5 Sitovuustasojen muutokset 1.10.2023

6 Tulos- ja rahoituslaskelmat 1.10.2023

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 92

Omistajapoliittinen linjaus Provincia Oy:n osakeomistuksesta

4226/00.00.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Konserniohjauksen asiantuntija Sanna Haarala p. 044 482 6426

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy omistajapoliittisena linjauksena Lahden kaupungin omistusosuuden alenemisen alle 50 %:n Provincia Oy:ssä.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 312

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että Kaupunginvaltuusto hyväksyy omistajapoliittisena linjauksena Lahden kaupungin omistusosuuden alenemisen alle 50 %:n Provincia Oy:ssa.

Kaupunginhallitus päättää myydä enintään 1700 osaketta uusille omistajasiakkaille viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaisella tasesubstanssiarvolla. Päätös on ehdollinen sille, että Kaupunginvaltuusto hyväksyy omistajapoliittisen linjauksen omistusosuuden alenemisesta alle 50 %:n.

Käsittely

I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen, jäsen Martti Talja, kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Sonja Falk sekä kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Rami Lehto ilmoittivat olevansa esteellisiä. Kaikkien esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Aaltonen, Talja, Falk ja Lehto poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Perusteluosa

Provincia Oy:n toimiala on tuottaa ja järjestää kunnille, kuntayhtymille ja muille yhteisöille sekä yrityksille hallinto-, taloushallinto-, tietotekniikka-, kirjanpito-, palkkalaskenta- ja muita henkilöstöpalveluja. Yhtiö voi tuottaa ja järjestää koulutus- ja konsultointipalveluita. Yhtiön pääasiallisena toiminnan tavoitteena ei ole tuottaa voittoa, vaan laadukkaiden ja kustannustehokkaiden palvelujen tuottaminen osakkeenomistajille. Yhtiön liikevaihto oli vuonna 2022 10,4 miljoonaa euroa ja työntekijämäärä 111. Omavaraisuusaste oli 57 prosenttia.

Omistusrakenne

Lahden kaupunki on Provincia Oy:n suurin osakkeenomistaja 57,42 %:n omistusosuudella (5742 osaketta). Yhtiöllä on Lahden kaupungin lisäksi 11 muuta Päijät-Hämeen ja sen lähialueen kunta- tai muuta julkista omistajaa, jotka ovat myös yhtiön asiakkaita. Provincia Oy toimii omistajilleen hankintalain mukaisena sidosyksikkönä. Sidosyksikköasemassa oleva yhtiö voi myydä palvelujaan omistajilleen ilman rajoituksia. Yhtiön muu myynti on rajoitettu korkeintaan viiteen prosenttiin liikevaihdosta tai korkeintaan 500.000 euroon per vuosi.

Provincian kevään 2023 varsinainen yhtiökokous antoi yhtiön hallitukselle valtuutuksen 500 osakkeen suunnattuun antiin, mikä mahdollistaa uusien omistaja-asiakkaiden ottamisen yhtiöön.

Yhtiön hallitus päätti 22.8.2023 suunnata osakeannissa Hämeenlinnan kaupungille 400 kpl osakkeita, jotka Hämeenlinnan kaupunki on päättänyt merkitä aloittaakseen yhtiön kanssa neuvottelut palvelusopimuksesta. Järjestelyllä Hämeenlinnan kaupunki saa yhtiöstä 3,8 % omistusosuuden. Osakemerkinnän rekisteröinnin jälkeen Lahden kaupungin omistusosuus laimenee 55,21 %:iin. Lahti ja Päijät-Hämeen hyvinvointialue valmistelevat 400 osakkeen keskinäistä kauppaa, jonka jälkeen Lahden kaupungin omistusosuus yhtiöstä olisi 51,37 %.

Kasvustrategia

Yhtiön omistajastrategiseksi tavoitteeksi on asetettu hallitun kasvun hakeminen uusien asiakkuuksien ja kumppanuuksien kautta. Yhtiön toimiessa sidosyksikköasemassa suhteessa omistajiinsa, yhtiön osakkaaksi voidaan ottaa vain hankintayksiköitä. Yhtiön hallitulla kasvulla vähennetään yhtiön liiketoimintaan liittyvää asiakasriskiä ja liikevaihto koostuu useammasta merkittävästä asiakkuudesta. Yhtiön kasvu ja uudet

asiakkaat tukevat yhtiön kykyä tuottaa laadukkaasti kehittyvät ja kustannustehokkaat palvelut omistajilleen.

Yhtiön hallituksen hyväksymä liiketoimintastrategia pohjautuu omistajastrategisiin tavoitteisiin. Yhtiön hallitus on linjannut strategiseksi tavoitteeksi yhtiön kasvun ja kasvun myötä laadukkaat ja kilpailukykyiset palvelut omistaja-asiakkaille. Yhtiö on hakenut kasvua suurempien asiakkaiden segmentissä, jossa voidaan hyödyntää tehokkaasti yhtiön kilpailuttamia talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmiä.

Lahden kaupungin edun mukaista on mahdollistaa yhtiön hallittu volyymin ja sen seurauksena odotettava toiminnallisen tehokkuuden kasvu ja prosessien kehittyminen. Yhtiön kasvun myötä syntyy kymmeniä uusia työpaikkoja alueen palvelukeskukseen Lahdessa. Julkisten asiakkuuksien talous- ja palkkahallinnon palveluiden markkinoiden rakennemuutos on parhaillaan käynnissä ja yhtiön kasvun mahdollistaminen omistusratkaisuin on ajankohtaista nyt.

Valtioneuvosto on kirjannut hallitusohjelmaansa sidosyksikköyhtiöitä koskevan sääntelyn uudistamisen siten, että julkisella hankintayksiköllä tulee olla sidosyksikköyhtiöstä vähintään 10 % omistus. Provincia Oy:n uudet merkittävät omistaja-asiakkaat tarvitsevat riskienhallinnan näkökulmasta varmistuksen, että heillä on mahdollisuus tarvittaessa nostaa omistusosuuttaan lainsäädännön vaatimaan 10 %:iin.

Omistajapoliittinen linjaus määräysvallan menettämisestä

Mahdollistaakseen yhtiön omistajastrategian ja liiketoimintastrategian mukaisen kasvutavoitteen edistämisen ja uusien osakkaiden tulon yhtiöön, Lahti alentaa suunnitelmallisesti omistusosuuttaan yhtiössä.

Lahden kaupungin omistusosuus voi laimentua uudelle osakkaalle suunnatun osakeannin tai kahdenvälisen osakekaupan seurauksena niin, että Lahden kaupunki ei ole enää määräysvallassa yhtiössä. Lahti on jäämässä kuitenkin yhtiön merkittäväksi omistajaksi. Lahden kaupunki turvaa osakassopimuksella asemaansa yhtiön suurimpana osakkeenomistajana. Liitteenä valmistelussa oleva osakassopimusluonnos, joka on tulossa päätettäväksi konserni- ja tilajaostoon syksyn 2023 aikana.

Omistusosuuden aleneminen ei vaaranna Lahden kaupungin sidosyksikköasemaa suhteessa Provincia Oy:öön. Lahden kaupunki käyttää hankintalain edellyttämää tosiasiallista määräysvaltaa yhtiöön osakassopimuksessa esitetyllä tavalla nimeämällä jäseniä yhtiön nimitysvaliokuntaan, hallitukseen ja asiakasohjausryhmään.

Lahden kaupungin omistusosuus putoaa alle 50 %:n, jos neuvotteluvaiheessa olevat uudet omistaja-asiakkuudet etenevät. Yhtiö neuvottelee kahdesta merkittävästä uudesta asiakkuudesta, joista Hämeenlinnan kaupunki on jo edennyt sopimusneuvotteluvaiheeseen. Myös Kanta-Hämeen hyvinvointialueen (Oma Häme) kanssa on käyty neuvotteluja yhtiökokouksen valtuuttaman osakeannin jäljellä olevien 100 osakkeen merkitsemisestä palvelusopimusneuvottelujen aloittamiseksi yhtiön kanssa. Riskienhallinnan näkökulmasta molemmat uudet hankintasopimuksiltaan merkittävän kokoiset asiakkaat haluavat sitoumuksen mahdollisuudesta hankkia 10 %:n omistusosuus Provincia Oy:n osakekannasta.

Lahden kaupunki mahdollistaa uusien merkittävien omistajien, Hämeenlinnan kaupungin ja Kanta-Hämeen hyvinvointialueen, tulon yhtiöön sitoutumalla järjestelyihin, jossa nämä kaksi uutta osakasta voivat tarvittaessa nostaa omistusosuutensa 10 %:iin turvatakseen hankinta-

asemansa. Järjestely on mahdollista toteuttaa suunnattuna osakeantina tai kahden välisenä osakekauppana niin, että Lahti myy omistamiaan osakkeita uudelle osakkaalle. Lahti varautuu myymään omistamistaan osakkeista 1700 osaketta uusille osakkaille. Osakekauppa toteutetaan viimeisen vahvistetun tilinpäätöksen mukaisella tasesubstanssiarvolla. Osakkeen tasesubstanssiarvo on 31.12.2022 vahvistetun tilinpäätöksen mukaan 321,31 euroa per osake.

Lahden kaupunki olisi tämän järjestelyn toteutuessa noin 35 %:n omistusosuudella edelleen yhtiön suurin osakkeenomistaja. Tämä järjestely edistää omistajastrategista tavoitetta tasapainottaa omistajariskiä suhteessa asiakasriskiin. On mahdollista, että yhtiölle tulee tulevaisuudessa suunnattujen osakeantien myötä uusia osakkeenomistajia, jolloin nykyiset omistusosuudet laimenevat.

Ennakkovaikutusten arviointi

Toimiessaan Lahden kaupungin tytäryhtiönä Provincia Oy noudattaa Lahden kaupungin konserniohjetta ja hyvää hallinto- ja johtamistapaa. Lahti omistajana haluaa varmistua edelleen, että yhtiö noudattaa omistajiensa hyväksymää hallintotapaa. Yhtiön osakassopimukseen määritellään rakenne, jossa omistajat nimitysvaliokunnan kautta valmistelevat yhtiökokouksen hyväksyttäväksi yhtiölle hyvä hallintotapa - ohjeistuksen ja palkkiosäännön.

Lahden kaupunki omistaa omistajastrategian mukaisesti Provincia Oy:tä hankkiakseen tältä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita sidosyksikköasemassa. Lahden kaupungin sidosyksikköasema ei vaarannu, vaikka yhtiö ei enää ole Lahden kaupungin konserniin kuuluva yhtiö. Lahti käyttää hankitalain mukaista tosiasiallista määräysvaltaa yhtiön tärkeimmissä toimielimissä. Lahti käyttää äänivaltaansa yhtiökokouksessa,

osallistuu nimitysvaliokunnan työskentelyyn ja nimeää jäseniä merkittävimpiin toimielimiin (hallitus ja asiakasohjausryhmä).

Kun Lahden kaupungin määräysvalta yhtiössä päättyy, omistajaohjausta harjoitetaan käyttämällä äänivaltaa yhtiökokouksessa ja säännöllisissä osakaskokouksissa. Osakassopimuksessa kirjataan omistajaohjauksen mekanismit esimerkiksi omistajien kannanottoa vaativat olennaiset asiat. Vuosittain ennen yhtiökokousta järjestettävässä osakaskokouksessa käydään omistajaohjausneuvottelut ja haetaan ennakkokanta merkittävimpiin yhtiötä koskeviin asioihin. Merkittävimmät yhtiötä koskevat asiat tuodaan päätettäväksi yhtiökokoukseen, jossa Lahti voi käyttää äänivaltaansa.

Yhtiön hallittu ja kannattava kasvu edistää omistajastrategista tavoitetta hankkia yhtiöltä luotettavat, kehittyvät ja kustannustehokkaat palvelut ja lisäksi omistus- ja asiakasriski tasapainottuvat. Yhtiön kilpailuttamat järjestelmät ja palvelutuotanto voidaan skaalata useammalle asiakkaalle ja tehokkuushyödyt tulevat hyödyttämään yhtiön omistaja-asiakkaita yleistä kustannuskehitystä alempana palveluhintojen kehityksenä. Yhtiön palvelukeskus sijaitsee Lahdessa ja kasvustrategialla on positiivinen työllisyysvaikutus.

Toimivalta

Hallintosäännön mukaan Kaupunginvaltuusto päättää osakkeiden myynnistä tai muusta järjestelystä tilanteessa, jossa määräysvalta menetetään.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Hämeenlinnan kaupunki, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Provincia Oy, Päijät-Hämeen Hyvinvointialue, Hollolan kunta, Heinolan kaupunki, Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä, Päijät-Hämeen Maakuntaliitto -kuntayhtymä, Mäntsälän kunta, Hartolan kunta, Kärkölän kunta, Orimattilan kaupunki, Asikkalan kunta, Padasjoen kunta

Liitteet

- 7 Provincia_Osakassopimus_2023_luonnos_
- 8 Provincia omistajastrategia

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 93

Valtuustoseminaarin 19.-20.10.2023 kustannusten hyväksyminen

46/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anniina Kovero, p. 044 716 1416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 315

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä kaupunginvaltuustolle Tallinnassa 19.-20.10.2023 järjestettävän valtuustoseminaarin kustannukset.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.”

Perusteluosa

Vakiintuneen käytännön mukaan kaupunginvaltuustolle on järjestetty vuosittain kaksi kaksipäiväistä valtuustoseminaaria keväisin ja syksyisin. Seminaareja on järjestetty joko Lahdessa tai muulla. Tänä syksynä valtuustoseminaari järjestetään Tallinnassa. Seminaari on tarkoitettu tukemaan valtuutettuja luottamustoimityössään ja tuottamaan tietoa päätöksentekoa varten. Seminaarissa käsiteltävät aihekokonaisuudet liittyvät olennaisesti kaupungin toimintaympäristöön.

19.-20.10.2023 pidettävässä seminaarissa teemana on Lahden kaupungin strategian välitarkastelu ja keskustavisiio. Samalla kaupunginvaltuusto tutustuu mm. Tallinnan Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden ajankohtaisiin kehityshankkeisiin.

Seminaarin kutsutaan vakiintuneen käytännön mukaisesti 59 varsinaista valtuutettua, 27 varavaltuutettua, tarkastuslautakunta ja tarkastustoimiston henkilökunta (tarkastusjohtaja ja tarkastaja), nuorisovaltuuston edustaja ja asioiden esittelyä hoitavat viranhaltijat sekä paikallismedian edustajia.

Seminaarijärjestelyjen kustannusarvio on noin 37.000 euroa.

Hallintosäännön luottamushenkilöiden palkkioita ja korvauksia koskevien erillissääntöjen 2 §:n mukaan kaupunginvaltuuston seminaari- ja koulutuspäivistä maksetaan laaditun muistion perusteella 1 momentin mukainen kaupunginvaltuuston kokouspalkkio kultakin päivältä. Saman erillissäännön 9 §:n mukaan 2 §:ssä tarkoitetuista koulutuspäivistä ei

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

suoriteta matkakulujen korvausta eikä päivärahoja, jollei kaupunginhallitus yksittäistapauksessa erityisestä syystä toisin päättä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 94

Lahden kaupunkiseutusuunnitelman hyväksyminen

5948/10.02.00.00/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnitteluinsinööri Petri Peltonen p. 044 716 1119

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja valtuuttaa kaupunkiseutusuunnitelman suunnitteluryhmän tekemään tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia suunnitteluaineistoihin.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 316

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja valtuuttaa kaupunkiseutusuunnitelman suunnitteluryhmän tekemään tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia suunnitteluaineistoihin.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja valtuuttaa kaupunkiseutusuunnitelman suunnitteluryhmän tekemään tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia suunnitteluaineistoihin.”

Käsittely

Merkittiin pöytäkirjaan tekninen korjaus, perusteluosasta poistettiin seuraava ylimääräinen lause: "Suunnitelma-aineistoihin tehdyt tarkistukset ehdotuksen nähtävillä olon jälkeen on koottu esityslistan liitteenä olevaan asiakirjaan."

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 13.09.2023

§ 83

Asian esittelijän suunnittelujohtaja Petri Honkasen päätösehdotus oli seuraava:

”Kaupunkiympäristölautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja valtuustolle, että se hyväksyy Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ja valtuuttaa kaupunkiseutusuunnitelman suunnitteluryhmän tekemään tarvittaessa vähäisiä teknisiä korjauksia suunnitteluaineistoihin.”

Ehdotus hyväksyttiin.

Lahden kaupunkiseutusuunnitelma on edennyt hyväksymisvaiheeseen. Kaupunkiseutusuunnitelman aineisto on viimeistelty MAL-sopimuksen mukana olevien kuntien (Asikkala, Heinola, Hollola, Kärkölä, Lahti ja Orimattila) kunnan- ja kaupunginvaltuuston hyväksymistä varten.

Kaupunkiseutusuunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen kaava.

Kaupunkiseutusuunnitelma on laadittu MAL-toimenpiteenä luomaan pohjaa kaupunkiseudun yhteiselle kehittämiselle ja seuraavan MAL-neuvottelukierroksen toimenpiteille.

Kaupunkiseutusuunnitelma ja rakennemalli olivat ehdotuksina nähtävillä 15.3.–13.4.2023 välisenä aikana. Niistä saadun palautteen pohjalta suunnitelma-aineistoon on tehty joitain tarkistuksia. Palautteen keskeinen sisältö sekä lausuntoihin ja kommentteihin laaditut vastineet ovat luettavissa täältä: <https://urly.fi/3anf>.

Hyväksyttävä aineisto sisältää –suunnitelmakartat (koontikartta, väestö ja asuminen, elinkeinot ja työpaikat, liikenne, viherverkosto), karttoja täydentävät tekstikuvaukset, karttamerkintöjen kuvaukset sekä liitekartat.

Hyväksyttävään suunnitelma-aineistoon voi tutustua täältä:

<https://urly.fi/3amz>

Valtuustojen hyväksymiskäsittelyiden ajankohdat tullaan vielä lisäämään aineistoon. Myös pienet tekniset korjaukset ovat mahdollisia, mikäli aineistossa vielä havaitaan kirjoitusvirheitä tai niihin rinnastuvia tarkistustarpeita.

Vaikutusten ennakoarviointi:

Kaupunkiseutusuunnitelma tarkastelee seudun kehitystä pitkällä aikajänteellä ja asettaa strategiset tavoitteet ja suuntaviivat seudun

kehittämiseksi. Suunnitelman tavoitteena on muun muassa monipuoliset asuin ympäristöt, riittävä palvelukeskusten verkko sekä monipuoliset, riittävät ja hyvin saavutettavat yritys- ja työpaikka-alueet.

Kaupunkiseutusuunnitelma ei oikeusvaikutuksettomana suunnitelmana suoraan ohjaa Lahden kaupungin yleiskaavoitusta.

Kaupunkiseutusuunnitelman toteutumisen edistäminen ei aiheuta Lahden kaupungille merkittävästi ylimääräisiä kuluja tai työtä, sillä Lahden osalta väestö- ja työpaikkamäärän kasvu on jo mahdollistettu voimassa olevassa yleiskaavassa (Y-203). Lisäksi kaupunkiseutusuunnitelma on linjassa meneillään olevan Lahden suunta -työn ehdotuksen valmistelun kanssa. Ehdotusta valmistellaan nähtäville alkuvuodelle 2024.

Lahden näkökulmasta asukasmäärän kasvutavoite on kaupunkiseutusuunnitelmassa asetettu sopivan korkealle vuoteen 2060. Samalla on säilytetty positiivisen realistinen ote seutusuunnitteluun ja vältetty ylisuurista kasvuodotuksista johtuvat ylisuuret aluevaraukset, joilla olisi toteutuessaan haitallisia ekologisia ja taloudellisia vaikutuksia. Taajamarajaukset antavat työn tavoitteiden mukaisesti mahdollisuuden tarjota ihmisille monipuolisia asumisen mahdollisuuksia ja vastata erilaisiin elämäntilanteisiin ja asumistoiveisiin eri puolilla Lahden kaupunkia ja kaupunkiseutua.

Elinkeinoelämän väljiksi jätetyt kehittämisvyöhykkeet mahdollistavat elinkeinoelämän aluevarausten sijoittamisen lopullisten ratkaisujen tekemisen kuntien tarkemmassa suunnittelussa kunnallistalouden sekä paikalliset olosuhteet ja tulevaisuuden laajentumistarpeet huomioiden. Seudullinen elinvoima muodostuu kuitenkin elinkeinoelämävarauksia laajemmasta kokonaisuudesta, kuten houkuttelevasta asuntarjonnasta, laadukkaista lähivirkistysalueista ja kouluverkosta, sujuvasta arjesta,

kuntien ketteristä toimintamalleista, alueen maisemista ja luonnonoloista, joiden säilymiseen ja kehittymiseen kuntien kannattaa panostaa.

Kaupunkiseutusuunnitelman toteutumista edistetään Lahden kaupunkiseudun kuntien, Päijät-Hämeen liiton ja valtion yhdessä solmimalla MAL-sopimuksella, jossa sovitulla rahoituksella kehitetään muun muassa puurakentamista sekä jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita ja palvelutarjontaa. Sopimuskaudella 2021–2023 valtion tuki seudulle oli noin 12 milj. €. Sopimuskauden 2024–2027 neuvottelut alkavat 26.9.2023.

Päijät-Hämeen liiton kaupunkiseutusuunnitelmasta teettämän [Ilmastovaikutusten arvioinnin, liikenne-ennusteen ja junaliikenteen saavutettavuuden arvioinnin](#) perusteella voidaan todeta, että kasvun suuntaaminen nykyisiin keskuksiin ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle yhdyskuntarakennetta tiivistäen ja täydentäen on ilmastotavoitteiden kannalta myönteinen asia. Nykyisten keskusten ulkopuolisissa uusissa asemakeskuksissa pelkän raideliikenteen varaan tukeutuva kasvu voi kuitenkin johtaa myös henkilöautoilun kasvuun, mikäli raideliikennehankkeet eivät toteudukaan. Näillä kasvualueilla tulisikin sitoa aluekehitys raideliikenteen kehittämispäätöksiin ja kehittää myös linja-autoliikennettä. Uudet rakentamisalueet voivat pirstoa viherrakennetta ja vähentää hiilivarastoja ja -nieluja, mikä tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa haittojen vähentämiseksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote Päijät-Hämeen liitto

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 95

Valtuustoaloite: Pienydinvoiman hyödyntämisen mahdollisuuksien selvittäminen
Lahdessa

1345/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelujohtaja Petri Honkanen p. 050 559 4160 (30.9.2023 asti)

Toimitusjohtaja Jouni Haikarainen, Lahti Energia Oy, p. 040 709 5690

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsiteltyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 317

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsitellyksi.”

Perusteluosa

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä ym. 13.3.2023:

”Tarvitsemme varmaa ja turvallista energiaa. Fossiiliset, poliittisesti riskialttiit energianlähteet ovat perinteisesti hallinneet sähkön ja lämmön tuotantoa. Sarjatuotettuja pienreaktoreita kehitetään tulevaisuuden energiantuotantoon. Niitä voitaisiin turvallisesti sijoittaa nykyistä lähemmäs kaupunkien keskustoja sähkön ja lämmön tuottamiseksi.

Selvitys pienreaktoreiden hyödyntämismahdollisuuksista ja sopivista sijainneista tulisi aloittaa heti. Etupainotteisuus houkuttaisi ydinvoima-alan yrityksiä tekemään yhteistyötä kaupungin kanssa ja mahdollisesti rakentamaan reaktorin Lahteen. Lahden LUT-yliopisto suunnittelee jo nyt Lappeenrantaan mikro reaktoria. Tämän osaamisen hyödyntäminen voisi olla osa prosessia Lahdessa.

Pienydinvoiman edistäminen tukisi sekä Lahden teollisuuskaupunki-imagoa että hiilineutraaliustavoitetta. Uskottava selvitys osoittaisi Lahden pitkänäköisyyden jännitteisyyden energiapolitiikan varmassa ja turvallisessa tuottamisessa. Lisäksi olisimme eturintamassa rakentamassa energiaomavaraista Suomea.

Ehdotamme, että Lahden kaupunki selvittää pienreaktoreille soveltuvia sijainteja Lahdessa ja kuntalaisten mielipidettä pienydinvoiman hyödyntämisestä sähkön ja lämmön tuotannossa.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahti Energia Oy on toiminut osarahoittajana joulukuussa 2022 valmistuneessa VTT:n laatimassa tutkimusraportissa, joka selvitti pienreaktorin toteuttamismahdollisuuksia kaukolämmön tuotannossa.

Projektissa selvitettiin näkökantoja mahdolliseen pilottiprojektiin ydinenergian käytöstä kaukolämmön tuotantoon kyselyn, haastattelun sekä kirjallisuusselvityksen keinoin. Ydinenergian käyttö kaukolämmön tuotannossa nähtiin mahdollisuutena laajentaa tuotantopalettia tavalla, joka voi olla suorituskyvyn, ympäristövaikutusten ja taloudellisuuden kannalta houkutteleva.

Haasteina nähtiin kokemuksen puute ja tulevan säätelyn epävarmuus sekä soveltuvan teknologian matala kypsyyssaste. Suomalainen teknologiakehitys vaatii sitoutumista ja panostuksia, mutta mahdollistaisi kotimaisiin tarpeisiin soveltuvat laitokset. Tuontiteknologiaa tulee kaupallisesti saataville muutaman seuraavan vuoden aikana, jos on tullakseen. Mikäli teknologiat kypsyvät niin että kaupallisetkin lupaukset pitävät, pystyy keskikokoinen suomalainen kunnallinen energiayhtiö periaatteessa investoimaan itselleen kokoluokan 50–100 MWth ydinkaukolämpölaitoksen.

Tarve nykyisten laitosten korvausinvestoinneille vaihtelee energiayhtiöiden kesken, mutta 2030-luvulla pitäisi useassa suomalaisessa kunnassa korvata nykyistä kapasiteettia. Tämä asettaisi kunnianhimoisen aikataulun pilottiprojektille, jotta ydinenergiasta muodostuu vakavasti otettava vaihtoehto näille korvausinvestoinneille.

Lahti Energia Oy yhdessä Lahden kaupungin kanssa seuraa aktiivisesti päästöttömän energiaan liittyvien ratkaisujen teknistä ja lainsäädännöllistä

kehitystä. Kehityksen saavuttaessa taloudellisesti kestävä tason on mahdollista soveltaa ratkaisua kaukolämmön ja sähkön tuotantoon. Tämän hetken käsitys on, että se voisi olla mahdollista nykyisten perustuotantolaitosten käyttöänsä loppuessa, aikaisintaan 2030-luvun loppupuolella.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 9 Valtuustoaloite: Pienydinvoiman hyödyntämisen mahdollisuuksien selvittäminen Lahdessa
- 10 Raportti_pienydinvoima_vtt

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 96

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki selvittää Renkomäen Aikamatkan alueelle rakennettavan aurinkosähköpuiston rakentamisen mahdollisuudet nopeutetussa aikataulussa

9201/00.01.01.03/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vs. asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski p. 050 398 5113

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitetyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 318

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.”

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 13.09.2023

§ 91

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Suunnittelujohtaja Honkanen Petri

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää antaa vastauksenaan valtuustoaloitteeseen perusteluosassa esitetyn.

Perusteluosa

Lahden kokoomuksen valtuustoryhmä 3.10.2022:

”Kokoomuksen valtuustoryhmä haluaa, että Lahden kaupunki selvittää Renkomäen Aikamatkan alueelle rakennettavan aurinkosähköpuiston rakentamisen mahdollisuudet nopeutetussa aikataulussa.

Koska kaupunki koki merkittävän takaiskun Aikamatkan alueella, kun pientaloasumiseen kaavoitetulta alueelta jäi paineisen pohjaveden takia luovuttamatta ja rakentamatta 69 omakotitonttia, niin tutkitaan voidaanko alue hyödyntää aurinkopaneelientäksi.

Koska riskinä on, että alue jää muuten kalliiksi, mutta käyttökelvottomaksi joutomaaksi katsomme, että selvitys alueen käytöstä aurinkoenergiapuistona on tehtävä pikimmiten.

Hankkeen selvitystä ja rakentamista tukee ympäristöpääkaupungille luonteva suunta. Energian korkea hinta ja tulevaisuuden näkymät tukevat hankkeen selvitystä ja mahdollisen investoinnin kannattavuutta. Luonnollisena kumppanina hankkeeseen tulee selvittää Lahti Energian ja muiden yksityisten energia-alan toimijoiden mahdollisuudet osallistua.

Lahdessa on jo esimerkkejä onnistuneista aurinkoenergiapuistoista Isku Oy:n ja Lahti Aquan toteuttamina.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme että:

- Kaupunki selvittää aurinkoenergiapuiston rakentamisen mahdollisuudet Aikamatkan alueelle ja edistää hankkeen toteutumista nopeutetussa järjestyksessä.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lahden kaupunkisuunnittelu on selvittänyt asiaa ja käynyt keskustelua mahdollisen aurinkosähköpuiston perustamismahdollisuuksista Renkomäen Aikamatkan alueelle Lahti Energia Sähköverkko Oy:n kanssa. Lahteen pystytetyt aurinkosähköpuistot ovat lähtökohtaisesti yksityisen toimijan toteuttamia ja operoimia, Lahti Energia ei ole ollut niissä toimijana. Toteutuneet kohteet sijoittuvat usein jonkin suuren toimijan (esim. laitos tai tehdas) yhteyteen, jolloin toimija voi tuotetulla sähköllä vähentää omaa ostoenergiaansa. Pelkkä ulosmyyntitoiminta ei välttämättä ole kannattavaa taloudellisesti, ellei alue ole riittävän suuri. Aikamatkan alueelle voisi pinta-alan puolesta sijoittua (muiden toteutuneiden kohteiden perusteella) arviolta noin 5 MW:n laitos, mikä tarkoittaisi maapinta-alaltaan

noin 6–7 hehtaaria. Tätä suurempi laitos edellyttäisi 110 kV:n sähkönsiirtolinjoja ja omaa sähköasemaa, jolloin kustannukset jäisivät liian suuriksi hyötyyn nähden.

Lahden kaupunki on saanut kaksi kuntalaisaloitetta, joista toisessa (saapunut 12.10.2022) vastustetaan suoraan valtuustoaloitteessa esitettyä aurinkosähköpuiston toteuttamista Aikamatkan alueelle ja esitetään sen sijaan alueelle luonnontilaisen niitty- tai ketoalueen perustamista viljelystoiminnan päättyessä. Aloite on kerännyt 86 allekirjoittajaa. Toinen kuntalaisaloite (saapunut 10.10.2022) esittää viljelyskäytön päätyttyä luontopositiivisen ekologisen kompensaation aluetta Aikamatkan peltoalueelle.

Kaavoituksen kanta asiaan on, että vaikka alueen omakotitonttien toteuttaminen osoittautui paineellisen pohjaveden takia mahdottomaksi, on alue edelleen yleiskaavassa asumisen tai sitä tukevan virkistykseen aluetta. Mikäli tuleva toiminta ei olisi asumista tai virkistystä, olisi ympäröivä asutus ja olevien asukkaiden näkökulma ehdottomasti huomioitava uutta maankäyttötarkoitusta pohdittaessa. Vaikka aurinkosähköpuisto mahdollistaisi jonkin verran myös luonnonympäristön hyödyntämistä ja säilyttämistä paneelien ohella, ei ympäristö sopisi varsinaiseen virkistykseen ja olisi hyvin todennäköisesti aidattu, suljettu alue. Lisäksi paineellisen pohjaveden ongelma voi ilmetä niin ikään myös aurinkosähköpuistoon liittyvien rakenteiden perustamismahdollisuuksissa.

Lahti Energia Sähköverkon kanssa käydyn keskustelun sekä saatujen kuntalaisaloitteiden perusteella Lahden kaupunkisuunnittelu katsoo, että vaikka aurinkosähköpuisto sinänsä on hyvin kannatettava hanke, sen paikka on muualla, kuin Aikamatkan peltoalueella. Toiminta edellyttäisi asemakaavan muutosta ja olisi myös lähtökohtaisesti ristiriidassa

yleiskaavan maankäyttötarkoituksen kanssa. Yleiskaavatyön 2021-2025 yhteydessä on tutkittu mahdollisia teollisen mittakaavan aurinkoenergia-alueita, mutta tunnistetut alueet sijaitsevat muualla kaupungissa. Kaupunkisuunnittelu pyrkii mahdollistamaan ja edistämään uusien aurinkosähköpuistojen perustamisen Lahden kaupungin alueella, mikäli potentiaalisia hankkeita tulee ilmi ja alueet ovat soveltuvia kyseiseen toimintaan.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite: Lahden kaupunki selvittää Renkomäen Aikamatkan alueelle
- 1 rakennettavan aurinkosähköpuiston rakentamisen mahdollisuudet nopeutetussa aikataulussa

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 97

Työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelma ja työllisyysviranomaisten välinen aiesopimus

10433/00.01.02.05/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Työllisyyspalvelujohtaja Tuominen Taisto p. 044 482 6976

Kehityspäällikkö vs. Rask Hanna p. 044 482 6880

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginvaltuusto päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee järjestämissuunnitelman ja aiesopimuksen tiedokseen. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä, että Lahti tulee ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle järjestävänsä TE-palvelut itse.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 319

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelman ja työllisyysviranomaisten välisen aiesopimuksen.

Samalla kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunginjohtajan allekirjoittamaan aiesopimuksen ja työllisyyspalvelujohtajan tekemään mahdolliset teknisluonteiset korjaukset asiakirjoihin.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee järjestämissuunnitelman ja aiesopimuksen tiedokseen. Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä, että Lahti tulee ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle järjestävänsä TE-palvelut itse.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti.”

Käsittely

Pöytäkirjalle lisättiin seuraavat liitteet:

- 1) Suunnitelma TE-palvelujen järjestämisestä Lahden kaupungilla
- 2) Aiesopimus työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä
- 3) Palvelujen järjestäminen Lahden työllisyyspalveluissa excel taulukko

4) Kompleksinen rakennetyöttömyys Lahti tilastokoonti

Perusteluosa

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Lain työvoimapalvelujen järjestämisestä 23.3.2023/380 (jäljempänä järjestämislaki) 12 § mukaan kunta voi järjestää tämän lain mukaan kunnan järjestämisvastuulle kuuluvat työvoimapalvelut itse, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä.

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva elinvoima- ja työllisyysjaosto vastaa mm. työllisyyspolitiikasta. Elinvoima- ja työllisyysjaosto päätti kokouksessaan 21.11.2022/95§, että Lahden kaupunki järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti. Edelleen kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023/175§, että Lahden kaupunki järjestää työvoimapalvelut 1.1.2025 alkaen itse vahvassa sopimuksellisessa yhteistyössä Päijät-Hämeen muiden kuntien ja syntyvässä olevan Päijät-Hämeen toisen työllisyysalueen kanssa.

Järjestämislain 15 § mukaan kunnilla on ilmoitusvelvollisuus työvoimapalveluiden järjestämiskäytännöistään 31.10.2023 mennessä. Kunnan, joka on päättänyt järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, on toimitettava tätä koskeva päätös työ- ja elinkeinoministeriölle (jäljempänä TEM) kahden viikon kuluessa päätöksen tekemisestä. Ilmoituksen on sisällettävä järjestämisuunnitelma, mistä selviää 1) taloudelliset ja henkilöstövoimavarat, 2) palveluiden tuottamista ja kohdentamista koskevat ratkaisut 3) toimipisteet 4) yhteistyötahot ja muodot 5) työperäisen maahanmuuton, työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon sekä

työvoiman liikkuvuuden edistäminen ja 6) varautuminen rakennemuutostilanteisiin.

Toimitettavien asiakirjojen on oltava kunnan toimivaltaisten elinten hyväksymiä. Asiakirjoilta ei aikataulusyistä edellytetä lainvoimaisuutta. Työllisyysalueet voivat täsmentää järjestämissuunnitelmaansa ja kehittää sitä edelleen lokakuun 2023 jälkeenkin, alueen tarpeiden mukaan. TEM hyödyntää työllisyysalueiden perustamista koskevan arvioinnin ja päätöksenteon tukena ainoastaan määräaikaan mennessä palautettuja suunnitelmia. Järjestämissuunnitelma auttaa TEM:ä arvioimaan työllisyysalueiden ja kuntien edellytyksiä suoriutua järjestämistä vastuuseen ja palveluiden tarjoamiseen liittyvistä velvoitteistaan. Tällä on erityisesti merkitystä, jos joudutaan arvioimaan järjestämislain 16 §:ssä tarkoitetun valtioneuvoston päätöksenteko-oikeuden käyttämistä.

Lahden kaupungin suunnitelma TE-palvelujen järjestämisestä

Lahden kaupungin työllisyyspalvelut ovat valmistelleet ministeriön ohjeiden mukaisesti suunnitelman TE-palvelujen järjestämisestä kunnassa vuodesta 2025. Suunnitelmassa esitellään Päijät-Hämeen työssäkäyntialuetta sekä Lahden tilannetta työssäkäynnin osalta. Suunnitelmassa tuodaan esiin Lahden alueen erityispiirteitä ja haastavaa rakennetyöttömyyden tilannetta, mikä on ollut perusteluna esitetyle ja valmistellulle kahden alueen mallille. Tästä lähtökohdasta suunnitelmassa kuvataan yleisellä tasolla niitä periaatteita ja lähtökohtia, joita Lahden kaupungilla on TE-palvelujen järjestämiselle mm. talouden, henkilöstön, tilojen, hankintojen ja haastavassa asemassa olevien kohderyhmien huomioimisen osalta. Suunnitelma on kehittyvä dokumentti, joka ei velvoita kuntia, mutta jonka pohjalta valtioneuvosto arvioi kuntien ja alueiden edellytyksiä TE-palvelujen järjestämiselle. Työllisyysalueet ja

kunnat voivat täsmentää suunnitelmaansa ja kehittää sitä edelleen päätöksenteon ja ministeriöön luovuttamisen jälkeen. Asiakirjojen osalta kunnalle annetaan mahdollisuus korjata kirjoitusvirheitä, joita suunnitelmassa saattaa olla.

Aiesopimus lähtökohtana Päijät-Hämeen maakunnan elinvoimalle ja yhteistyölle

Lähtökohtana Lahden järjestämissuunnitelmalle on, että Lahti tulee tekemään tiivistä yhteistyötä Päijät-Hämeeseen syntyvän toisen työllisyysalueen kanssa. Lahti ja Päijät-Hämeen muut kunnat ovat sopineet aiesopimuksessa niistä periaatteista ja lähtökohdista, joiden pohjalta maakunnan tulevat työvoimaviranomaiset tulevat tekemään yhteistyötä niin lakisäätteisten julkisten työvoimapalvelujen järjestämisen kuin muiden työllisyyspalvelujen osalta. Aiesopimuksessa kuvataan, että työvoimaviranomaisten välisen yhteistyön tavoitteena tulee olla maakunnan elinvoiman vahvistaminen, kehittäen osaavan työvoiman saatavuutta ja työtä hakevien mahdollisuuksia saada työtä sekä edistää uuden yritystoiminnan syntymistä, yritysten toimintaedellytyksiä ja työelämän laatua. Tulevat työvoimaviranomaiset tulevat tekemään yhteistyötä mm. yritys- ja työnantajapalvelujen järjestämisessä, kotoutumispalveluissa, monialaisessa yhteistyössä erityisesti Päijät-Soten kanssa, osaamisen varmistamisessa, viestinnässä sekä hankinnoissa.

Aiesopimuksessa tulevat työvoimaviranomaiset sitoutuvat laatimaan yhteisen maakunnallisen työllisyyden edistämishjelman, joka täydentää alueiden laatimia järjestämissuunnitelmia yliaalueellisten tarpeiden täyttämisen osalta. Työllisyyden edistämishjelma tähtää esimerkiksi seuraavien tavoitteiden edistämiseen: osaavan työvoiman saatavuuden ja työvoiman liikkuvuuden edistämiseen, työvoimaviranomaisten toiminnan

kehittämiseen, uuden yritystoiminnan syntymisen ja yritysten toimintaedellytysten kehittämiseen sekä työperäisen maahanmuuton edistämiseen. Työllisyyden edistämishjelman yhteyteen perustetaan työvoimaviranomaisten edustajista koostuva ohjausryhmä sekä työntekijöistä koostuvat tarvittavat valmistelutyöryhmät. Ohjelma on tarkoitus laatia yhteistyössä tärkeimpien sidosryhmien ja kumppanien kanssa.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: ote elinvoimajohtaja va. Henna Eskonsipo-Bradshaw,
työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen, kehityspäällikkö vs. Hanna Rask,
kv

Kv: ote valmistelijat

Liitteet

- 12 Suunnitelma TE-palvelujen järjestämisestä Lahden kaupungissa
- 13 Aiesopimus työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 98

Kaupunginjohtajan viran täyttäminen

3681/01.01.01.01/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- 1) suorittaa kaupunginjohtajan virkavaalin,
- 2) valita kaupunginjohtajan virkaan Niko Kyynäräisen,
- 3) että virantäytössä noudatetaan kuuden (6) kuukauden koeaikaa ja
- 4) että virkaan valitun tulee toimittaa hyväksyttävä terveydentilaa koskeva selvitys ennen viran vastaanottamista.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- 1) suorittaa kaupunginjohtajan virkavaalin,
- 2) päättää, että virantäytössä noudatetaan kuuden (6) kuukauden koeaikaa

3) virkaan valitun tulee toimittaa hyväksyttävä terveydentilaa koskeva selvitys ennen viran vastaanottamista.

Käsittely

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja määräsi toimitettavaksi kaupunginjohtajan viran vaalin suljetuin lipuin.

Tämän jälkeen puheenjohtaja ehdotti vaalissa noudatettavaksi seuraavaa menettelyä.

Suoritettava vaali on enemmistövaali. Se toteutetaan suljettuna lippuäänestyksenä. Pöytäkirjan tarkastajat toimivat ääntenlaskijoina ja avustavat myöskin vaalitoimituksessa.

Äänestää voidaan kaikkia vaalissa kysymykseen tulevia henkilöitä, vaikkei heitä olisi keskustelussa ehdotettu tai kannatettu. Vaalissa tulevat kysymykseen ne virkaa hakeneet henkilöt, jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset tai ne, jotka ovat ilmoittaneet suostumuksestaan ja täyttävät kelpoisuusvaatimukset.

Yhteenvedo kaupunginjohtajan viran hakijoista ja suostumuksensa virkaan antaneista on tallennettu kaupunginvaltuuston tiedostoihin CloudMeetingiin.

Soveltuvuusarviointien tulokset ja hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä valtuuston infossa keskiviikkona 27.9.2023 ja nyt kokouksessa hallintojohtajalla.

Valtuutetuilla on oikeus pidättäytyä osallistumasta vaaliin. Siitä on kuitenkin ilmoitettava puheenjohtajalle. Vaalissa käytetään keltaisia äänestyslippuja, jotka oli jaettu valtuutetuille. Äänestyslippuun kirjoitetaan valtuutetun äänestämän ehdokkaan nimi. Sukunimi riittää. Äänestysliput pudotetaan vaaliurnaun nimenhuudon mukaisessa järjestyksessä.

Äänestyslipun on oltava kokoontaitettu niin, ettei sen sisältö ole näkyvässä. Mikäli äänestyslipusta ei selvästi ilmene, ketä ehdokasta tarkoitetaan tai äänestyslippuun on tehty jokin muu merkintä kuin vain ehdokkaan nimi, tällainen äänestyslippu katsotaan mitättömäksi. Mitättömiä ääniä ei lasketa annettuihin ääniin. Jollei vaalissa kukaan ole saanut yli puolta annetuista äänistä, toimitetaan uusi vaali kahden eniten ääniä saaneen välillä. Mikäli eniten ääniä saaneita ehdokkaita on enemmän kuin kaksi, arpa ratkaisee, ketkä kaksi ehdokasta ovat mukana lopullisessa vaalissa. Tässä vaalissa eniten ääniä saanut tulee valituksi Lahden kaupunginjohtajaksi. Mikäli tässä vaalissa päädytään tasatulokseen, valinta ratkaistaan arvalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

Kokous keskeytettiin ääntenlaskennan ja ruokailutauon ajaksi klo 20.06 – 20.39.

Puheenjohtajalle nimenhuudon mukaisessa järjestyksessä jätettyjen vaalilippujen tultua lasketuksi puheenjohtaja totesi, että Rinna Ikola-Norrbacka oli saanut 25 ääntä, Niko Kyynäräinen 28 ääntä ja José Valanta 6 ääntä.

Koska kukaan ei ollut saanut yli puolta annetuista äänistä, toimitettiin uusi

vaali kahden eniten ääniä saaneen välillä. Kokous keskeytettiin toisen kierroksen ääntenlaskennan ajaksi klo 20.48 – 20.56. Toisella kierroksella Rinna Ikola-Norrbacka oli saanut 28 ääntä ja Niko Kyynäräinen 31 ääntä. Näin ollen kaupunginvaltuusto valitsi Lahden kaupunginjohtajan virkaan Niko Kyynäräisen.

Nimenhuutolistat ovat pöytäkirjan liitteenä: Liite 1 ja Liite 2 98 §.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 25.09.2023

§ 308

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hildén Sirkku

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto

- 1) suorittaa kaupunginjohtajan virkavaalin,
- 2) päättää, että virantäytössä noudatetaan kuuden (6) kuukauden koeaikaa
- 3) virkaan valitun tulee toimittaa hyväksyttävä terveydentilaa koskeva selvitys ennen viran vastaanottamista.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 7.8.2023 § 248 kaupunginjohtajan viran haettavaksi julistamisesta ja valintaa valmistelevasta työryhmästä.

Kaupunginjohtajan virka oli julkisesti haettava ja siitä ilmoitettiin seuraavilla sivustoilla: lahti.fi-, kuntarekry.fi, työmarkkinatori.fi, oikotie.fi, jobly.fi, kuntalehti.fi. Lisäksi virasta ilmoitettiin Lahden kaupungin LinkedIn- ja Facebook-sivustoilla. Viran hakua tuettiin myös erillisellä mediakampanjalla.

Viran hakuaja oli 8.8.–28.8.2023 klo 10.00. Hakuajan päättymiseen mennessä saapui 16 hakemusta ja kolme (3) henkilöä antoi suostumuksensa virkaan. Kelpoisuusehtoja ei täyttänyt yhdeksän (9) hakijaa.

Suostumuksensa antaneista yksi on vetänyt suostumuksensa pois prosessin aikana. Kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijalain (11.4.2003/304) 2 luvun 5 §:n mukaisesti kunnanjohtajan virkaan voidaan valita sellainen kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö, joka ei ole hakenut sitä, mutta on antanut suostumuksensa tehtävään

Valintaa valmisteleva työryhmä kävi läpi saapuneet hakemukset sekä suostumukset ja valitsi haastatteluihin seitsemän (7) hakijaa: Haapanen Jorma, Ikola-Norrbacka Rinna, Kuronen Matti, Kynnäräinen Niko, Lassila Antti, Luukkonen Johanna ja Valanta José. He kaikki täyttivät asetetut kelpoisuusvaatimukset (ylempi korkeakoulututkinto, hyvä käytännön perehtyneisyys kunnallishallintoon) ja työkokemuksen sekä hakemusten perusteella heidät arvioitiin soveltuvimmiksi virkaan. Tarkemmat tiedot ja kelpoisuudet virkaa hakeneista ja suostumuksensa antaneista ilmenevät hakijaluettelosta, hakijayhteenvedosta ja hakijavertailusta, jotka on tallennettu luottamushenkilöiden sähköiseen järjestelmään CloudMeetingiin.

Valintaa valmisteleva työryhmä haastatteli haastatteluihin valitut henkilöt 7.9.2023. Työryhmään kuului Juha Rostedt, Sirkku Hildén ja Mira Keitaanranta, työryhmän sihteerinä oli Ulla Tevajärvi (M. Oksanen oli

estynyt). Haastatteluissa oli mukana lisäksi MercuriUrvalin rekrytointikonsultti. Haastateltaville oli ennakkotehtävä ja haastattelun aluksi haastateltavat esittävät näkemyksensä ennakkotehtävään liittyen. Haastattelu toteutettiin sen jälkeen ennakolta laaditun yhdenmukaisen kysymyssarjan mukaisesti kaikkien hakijoiden osalta.

Haastatteluiden jälkeen työryhmä valitsi henkilöarviointeihin lähetettäväksi kolme henkilöä: Ikola-Norrbacka Rinna, Kyynäräinen Niko ja Valanta José. Heidän arvioitiin kokonaisarvion perusteella olevan soveltuvimpia virkaan. Ansiovertailu on tallennettu luottamushenkilöiden sähköiseen järjestelmään CloudMeetingiin.

Henkilöarviointien tulokset esitellään valintaa valmistelevalle työryhmälle 22.9.2023.

Kaupunginhallituksen kokouksessa MercuriUrvalin rekrytointikonsultit esittelevät henkilöarviointien tulokset, jotka ovat nähtävillä kokouksessa. Henkilöarviointiin valitut henkilöt esittäytyvät kaupunginvaltuutetuille 27.9.2023 valtuustoinfon yhteydessä. Valtuustoryhmällä on mahdollisuus valtuustoinfon jälkeen haastatella hakijoita.

Kaupunginvaltuustolle esitetään, että se suorittaa virkavaalin 2.10.2023. Kaikki hakemusasiakirjat, hakijaluettelo, hakijayhteenveto, hakijavertailu ja ansiovertailu ovat nähtävillä luottamushenkilöiden sähköisessä kokousjärjestelmässä CloudMeetingissä. Henkilöarviointien tulokset ovat nähtävillä kaupunginvaltuuston kokouksessa 2.10. Henkilöarvioinnit ovat salassapidettäviä (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 § 1 mom 29-kohta).

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote hakijat (hakijaluettelo annetaan hakijoille pyydettäessä)

Liitteet

14 Kv 2.10.2023 § 98 liite 1_nimenhuutolista_ensimmäinen kierros

15 Kv 2.10.2023 § 98 liite 2_nimenhuutolista_toinen kierros

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 99

Kokouksessa jätetetyt valtuustoaloitteet

27/00.01.01.03/2023

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää seuraavan kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi:

- Pro Lahden ja Liike Nyt:in valtuustoryhmät: Lahden kaupunki osoittaa paikan Street soccer -kaukalolle sekä tutkii mahdollisuuksia antaa vanhan käyttämättömäksi jääneen jääkiekkokaukalon tähän käyttöön

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle sen jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

kirjaamo

Liitteet

16 Pro Lahden ja Liike Nytin valtuustoaloite 2.10.2023

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 02.10.2023

§ 100

Ylimääräinen asia: Juhlapäätös Mariankadun puiston nimeäminen Eliel Saarisen puistoksi

4475/10.02.02.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaupunginarkkitehti Johanna Palomäki p. 050 387 8715

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti yksimielisesti ottaa asian käsiteltäväksi, vaikka sitä ei ollut kokouskutsussa mainittu. Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää, että Mariankadun eteläpäässä oleva puisto nimetään Eliel Saarisen puistoksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 02.10.2023

§ 328

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää, että Mariankadun eteläpäässä oleva puisto nimetään Eliel Saarisen puistoksi.”

Perusteluosa

Elokuussa 2023 tuli kuluneeksi 150 vuotta Lahden kenties arvokkaimman rakennuksen ja tärkeän maamerkin suunnittelijan, arkkitehti Eliel Saarisen syntymästä. Samaan aikaan on valmistunut kaupungintalon kaksi vuotta kestänyt mittava perusparannus, joka toteutettiin sen jälkeen, kun kaupungintalo oli päätetty säilyttää alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan.

Yhdessä Alvar ja Elissa Aallon suunnitteleman Ristinkirkon kanssa kaupungintalo muodostaa Mariankadun ainutlaatuisen seremonia-akselin, joka on myös valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö. Seremonia-akselin Vuorikadun ja Harjukadun välinen osuus on rakennettu puistoksi, koska se on ollut liian jyrkkä kaduksi.

Tavallisesti kadut ja puistot nimetään asemakaavoissa nimistötoimikunnan tekemän esityksen mukaisesti. Mariankadun puistolla ei ole asemakaavassa vahvistettua nimeä. Puisto on mahdollista nimetä kaupunginarkkitehdin viranhaltijapäätöksellä ilman asemakaavan muuttamista, valtuuston periaatepäätöksen mukaisesti.

Puiston nimeämiseksi on saatu Eliel Saarisen perikunnan suostumus.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote asian valmistelija

Liitteet

17 Valtuuston juhlapäätös

Kaupunginvaltuusto

Pöytäkirja

nro 7

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 85, § 86, § 87, § 88, § 91, § 92, § 93, § 94, § 95, § 96, § 99, § 100

Lahden kaupunki

MUUTOKSENHAKUKIELTO

oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 89, § 90, § 97, § 98

nro 7

Lahden kaupunki

VALITUSOSOITUS, kunnallisasiat

Valitusoikeus ja valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Yhteystiedot

www.oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus

Raatihuoneenkatu 1

13100 Hämeenlinna

029 56 42210

faksi 029 56 42269

hameenlinna.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Annettaessa päätös asianosaiselle tiedoksi hänen suostumuksellaan sähköisenä viestinä hänen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Muuta tiedoksiantotapaa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Valitusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja

nro 7

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HOL 32 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen valitusviranomaiselle

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Kaupunginvaltuusto
Pöytäkirja
Tuomioistuinmaksut

nro 7

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suoritetuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.